

UITGAVE

Koninklijke Vereniging ter
Beoefening van de Krijgswetenschap
www.kvbk.nl

Secretariaat KVKB
(Ledenadministratie, PR, secretaris
en penningmeester)
MPC 41A
Postbus 9012 6710 HC Ede
info@kvbk.nl

Secretaris:

luitenant-kolonel I.M. de Jong
Telefoon: (0318) 68 32 30

HOOFDREDACTEUR

brigade-generaal cav prof.
J.M.J. Bosch
Instituut Defensie Leergangen
MPC 58B, Brasserskade 227a,
2497 NX Den Haag
Postbus 20701, 2500 ES Den Haag
Telefoon (015) 284 42 58
of (076) 527 32 09
Fax (015) 284 47 21

REDACTIE

kolonel cav drs. P.J.E.J. van den Aker
kolonel KLu J.F.W. van Angeren
drs. P.H. Kamphuis
luitenant-kolonel KMar mr. M.Th.J.
Messerschmidt
kolonel MPSD drs. F. Matser
kolonel TS ir. R.G. Tieskens
commodore KLu J.S. Willemse

BUREAUREDACTIE

mw. drs. A. Kool
p/a hoofdredacteur
Telefoon (015) 284 47 20
Fax (015) 284 47 21
a.kool@mindef.nl

ADVERTENTIES

CET Reclame & Publiciteit
Telefoon (0497) 53 15 31

ABONNEMENTEN

binnenland: € 20
studenten: € 12,50
buitenland: € 25

DRUK

Drukkerij Giethoorn Ten Brink
Vormgeving: TS Media
ISSN 0026-3869

NADRUK VERBODEN

JAARGANG 171 NUMMER 12 2002

MILITAIRE SPECTATOR

alfabetisch register op de 171ste jaargang - 2002

Artikelen III

Auteurs VIII

Recensies XII

**Verklaring van de in dit register
gebruikte afkortingen**

- Ed = Editoriaal
MA = Meningen van anderen
AMA = Antwoord op meningen van anderen
De nummers zijn tussen haakjes vermeld

ARTIKELLEN

A

- Afrika. NECBAT in de Hoorn van -. De deelname aan UNMEE van overweging tot resultaat, door A.G. van Ede (2) 80
- Agenda-management. Commissie-Franssen in een breder perspectief. - in de Nederlandse krijgsmacht, door J.A.C.M. Huijben (7/8) 361
- Airpower. De verkondiging van het - evangelie. William 'Billy' Mitchell - De heetgebakerde kruisvaarder contra Henry H. 'Hap' Arnold - De pragmatische pleitbezorger, door J.F.W. van Angeren (3) 133
- Australian-led mission. The - to East Timor, door J. Blaxland (9) 413

B

- BBD 2000 en de Defensie Controllers Opleiding, door drs. L.M.W. de Bie (5) 270
- Begeleiden van medewerkers. Het -. Een essentiële taak van de leidinggevende, door drs. G.J.A. van Tintelen (1) 48
- Belangen. Gedeelde -, gedeeld beleid? Het Gemeenschappelijke Buitenlands- en Veiligheidsbeleid en Euro-Mediterrane veiligheid, door S. Biscop (5) 261
- Beleid. Gedeelde belangen, gedeeld -? Het Gemeenschappelijke Buitenlands- en Veiligheidsbeleid en Euro-Mediterrane veiligheid, door S. Biscop (5) 261
- Beleidskader Logistiek 2006. Defensiebreed beleidskader voor de logistieke ondersteuning van militaire operaties, door drs. J.A.C. de Ruiter (11) 525
- Bin Ladens terreurnetwerken in Europa, door drs. J.A.E. Vermaat (4) 218
- Bondgenootschappelijk verband. 325 jaar veldartillerie (II). In -, 1950-1980, door dr. J. Hoffenaar (4) 204
- Buitenlandsbeleid. Gedeelde belangen, gedeeld beleid? Het Gemeenschappelijke - en Veiligheidsbeleid en Euro-Mediterrane veiligheid, door S. Biscop (5) 261

C

- Civiel-militaire samenwerking. Vogels van diverse pluimage of onderhuidse soortgenoten, door R. Been (9) 425
- Commandopost. De digitale -. Ervaringen bij de 'Immediate Reaction Task Force (Land)', door P.B. Soldaat en P. de Ruiter (9) 445
- Commandovoering. Betere - door training in kritisch denken, door dr. K. van den Bosch en ing. D.C. van Ingen (5) 276
- Commandovoering. Opdrachtgerichte - en transformationeel leiderschap, door dr. P.H.J. Olsthoorn en prof.dr. A.L.W. Vogelaar (12) 614
- Commissie-Franssen in een breder perspectief. Agenda-management in de Nederlandse krijgsmacht, door J.A.C.M. Huijben (7/8) 361
- Controllers. BBD 2000 en de Defensie - Opleiding, door drs. L.M.W. de Bie (5) 270
- Counterinsurgency. Recycling -. Het beste antwoord op gewapende conflicten in ontwikkelingslanden, door I.G.B.M. Duyvesteyn (3) 167

D

- Defending Smart. Fighting Stupid, -, door R. Szafranski (7/8) 354
- Defensie Controllers Opleiding. BBD 2000 en de -, door drs. L.M.W. de Bie (5) 270
- Defensie. Transparantie: noodzaak of gevaar voor -, door ir. S.A. van Merriënboer, prof.dr.ir. A.J.M. Vermunt, drs. M.J.M. Voskuilen (11) 562
- Defensiestaf. Hebben wij in Nederland een Scharnhorst nodig? Enkele gedachten over het hoger militair onderwijs en de positie van de chef -, door drs. P. Donker (1) 5
- Dienstplichtigen. Frankrijk zonder -, door J.M. à Campo (1) 43
- Dienstverlener. Het dienstvak van de logistiek in de 21-ste eeuw. - of operationele partner?, door G.L. de Gooijer (11) 589
- Digitale commandopost. De -. Ervaringen bij de 'Immediate Reaction Task Force (Land)', door P.B. Soldaat en P. de Ruiter (9) 445
- Distributieconcept. Het fysieke - van de Koninklijke Landmacht, door R.W.H. Kablau (11) 540
- Doctrines. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (I). Een verkenning langs militaire - van de Sovjet-Unie, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas (2) 110
- Doctrines. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (II). Een verkenning langs militaire - van de Sovjet-Unie, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas (3) 176

ARTIKELLEN	
E	
East Timor. The Australian-led mission to -, door J. Blaxland	(9) 413
Editoriaal. Bezinning	(2) 70
Editoriaal. Capabilities, capabilities, capabilities	(12) 602
Editoriaal. Escalatie-dominantie en Force Protection	(3) 130
Editoriaal. Logistieke netwerken: (be)heersen of beheren?	(11) 522
Editoriaal. Officiersopleidingen; Sparta en Athene in balans	(9) 409
Editoriaal. Opnieuw Srebrenica	(6) 297
Editoriaal. Praten over Srebrenica	(7/8) 345
Editoriaal. Ruimte en vaart	(4) 194
Editoriaal. Snelle cultuurverandering	(1) 2
Editoriaal. Srebrenica: een verhaal zonder einde...	(5) 250
Editoriaal. Vervagende veiligheidsgrenzen	(10) 462
Eer. Tegenwicht. -, door P.H. de Vries	(10) 510
EU. Stabiliteit aan de toekomstige grenzen van de -. Streven naar goede buren, beter dan verre vrienden?, door T.G.J. Damen	(1) 34
Euro-Mediterrane veiligheid. Gedeelde belangen, gedeeld beleid? Het Gemeenschappelijke Buitenlands - en Veiligheidsbeleid en -, door S. Biscop	(5) 261
Europa. Bin Ladens terreurnetwerken in -, door drs. J.A.E. Vermaat	(4) 218
Expeditionair optreden. Logistieke ondersteuning van -, door P.D.R.M. IJntema	(11) 536
F	
Fighting Stupid, Defending Smart, door R. Szafranski	(7/8) 354
Frankrijk zonder dienstplichtigen, door J.M. à Campo	(1) 43
Franssen. De commissie- in een breder perspectief. Agenda-management in de Nederlandse krijgsmacht, door J.A.C.M. Huijben	(7/8) 361
Future Conflict. Small Wars. The Past as Prologue, an Alternative Vision of -, door N. Pratt	(7/8) 381
F-16 vloot. Levensduurbewaking voor de - van de Koninklijke Luchtmacht, door ing. J.A.J.A. Dominicus en ing. J.F. van Eijk	(12) 637
G	
Gedrag. Solliciteren als gepland -, door drs. R.J.T. Vranken	(12) 625
Gewapende conflicten. Recycling counterinsurgency. Het beste antwoord op - in ontwikkelingslanden, door I.G.B.M. Duyvesteyn	(3) 167
Geweldgebruik. The sky is the limit? Legitimiteit van interstatelijk -, door drs. P.A.L. Ducheine	(7/8) 370
Gezondheidszorg. De toekomst van de militaire -. Wereldwijde zorg in een multipolaire omgeving, door F.J.A. van Meeteren	(2) 73
Global Support Network. A - for Global Military Aerospace Customers, door P.A. Thompson	(11) 559
GOS. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (I). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het - en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas	(2) 110
GOS. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (II). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het - en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas	(3) 176
I	
Inlichtingen. De nieuwe Wet op de - en Veiligheidsdiensten, door mr. D. Bijl	(12) 605
Immediate Reaction Task Force (Land), De digitale comandopost. Ervaringen bij de -, door P.B. Soldaat en P. de Ruiter	(9) 445
Individuele Deelnemers Eerdere Missies (IDEM). Zorg voor luchtmachtmilitairen na uitzending, door P.J.M. van der Heijden	(3) 158
Integratie. De rol van de OVSE in post-conflict Kosovo. Prognose voor etnische - en politieke stabiliteit, door D. van den Berg	(2) 89
International Terrorism, door dr. P. Chalk	(1) 12
Interstatelijk geweldgebruik. The Sky is the limit? Legitimiteit van -, door drs. P.A.L. Ducheine	(7/8) 370

K

- KL. Case management bij de -, door R.P.J. Geenen, H. de Kruijk, dr. R. Richardson (1) 27
- KL-beleid. Denken in effecten maakt - bestendiger, door drs. B.J.E. Smeenk, drs. F.J.G. Toevank, drs. M.J.M. Voskuilen (2) 102
- Koninklijke Landmacht. De Panzerhaubitze 2000 en het wapensysteemmanagement. Een nieuw wapensysteem voor de -, door ir. J.P. Hercules (11) 569
- Koninklijke Landmacht. Het fysieke distributieconcept van de -, door R.W.H. Kablau (11) 540
- Koninklijke Luchtmacht. Levensduurbewaking voor de F-16 vloot van de -, door ing. J.A.J.A. Dominicus en ing. J.F. van Eijk (12) 637
- Koninklijke Luchtmacht. Vliegtuigonderhoud bij de -. Grensvlak tussen operationele autonomie en civiele ondersteuning, door J. Reijling (11) 552
- Kosovo. OVSE. De rol van de OVSE in post-conflict -. Prognose voor etnische integratie en politieke stabiliteit, door D. van den Berg (2) 89
- Kosovo. De VN-operatie in -. De ultieme 'test-case' voor de nieuwe generatie VN-vredesoperaties?, door prof.dr. A. Pauwels (10) 465
- Krijgsmacht. De - en nationale taken, door drs. A.H.C. Annink (7/8) 349
- Kritisch denken. Betere commandovoering door training in -, door dr. K. van den Bosch en ing. D.C. van Ingen (5) 276

L

- Legitimiteit. The sky is the limit? - van interstatelijk geweldgebruik, door drs. P.A.L. Ducheine (7/8) 370
- Leiderschap. Opdrachtgerichte commandovoering en transformationeel -, door dr. P.H.J. Olsthoorn en prof.dr. A.L.W. Vogelaar (12) 614
- Leidingevende. Het begeleiden van medewerkers. Een essentiële taak van de -, door drs. G.J.A. van Tintelen (1) 48
- Levensduurbewaking voor de F-16 vloot van de Koninklijke Luchtmacht, door ing. J.A.J.A. Dominicus en ing. J.F. van Eijk (12) 637
- Logistiek. Het dienstvak van de - in de 21-ste eeuw. Dienstverlener of operationele partner?, door G.L. de Gooijer (11) 589
- Logistieke ondersteuning. Beleidskader Logistiek 2006. Defensiebreed beleidskader voor de - van militaire operaties, door drs. J.A.C. de Ruiter (11) 525
- Logistieke ondersteuning van expeditionair optreden, door P.D.R.M. IJntema (11) 536
- Luchtmachtmilitairen. Individuele Deelnemers Eerdere Missies (IDEM). Zorg voor - na uitzending, door P.J.M. van der Heijden (3) 158

M

- Management. Case - bij de KL, door R.P.J. Geenen, H. de Kruijk, dr. R. Richardson (1) 27
- Managementinformatiemodel Koninklijke Marechaussee. Essentieel hulpmiddel voor een optimale besturing, door dr.ir. E.A. Mantz, drs. P.C.J. Neuteboom, drs. H.C. Pruis, A.M.J. Verkerk (5) 253
- Marechaussee. Managementinformatiemodel Koninklijke -. Essentieel hulpmiddel voor een optimale besturing, door dr.ir. E.A. Mantz, drs. P.C.J. Neuteboom, drs. H.C. Pruis, A.M.J. Verkerk (5) 253
- Marechaussee. De - gewogen, door drs. M. de Weger (10) 478
- Mededelingen (4, 72, 132, 196, 252, 300, 348, 405, 412, 464, 524, 604)
- Middelenspecialisatie, door W.J.E. van Rijn (12) 630
- Militaire bijstand en steunverlening. Verantwoordelijkheden en aansturing, door E. Muller (9) 435
- Militaire strategie. Sun Tzu's lessen voor de westerse -, door J.F.W. van Angeren (10) 489
- Ministerie van Defensie. Vuurproef voor het -, door dr. A.C.A. Dake (10) 495

N

- Nationale taken. De krijgsmacht en -, door drs. A.H.C. Annink (7/8) 349
- Naval forces. Why -, door K. Naumann (1) 18
- NECBAT in de Hoorn van Afrika. De deelname aan UNMEE van overweging tot resultaat, door A.G. van Ede (2) 80
- Nederlandse krijgsmacht. Commissie-Franssen in een breder perspectief. Agenda-management in de -, door J.A.C.M. Huijben (7/8) 361
- Nederlandse positie. Transatlantische militair-industriële ontwikkelingen en de -, door drs. M.J.M. Goos en drs. G.D. van der Staaij (11) 581

O		
Ondernemen. De kunst van het samen -, door M. Bos	(11)	578
Ondersteuning. Beleidskader Logistiek 2006. Defensiebreed beleidskader voor de logistieke - van militaire operaties, door drs. J.A.C. de Ruiter	(11)	525
Ondersteuning. Vliegtuigonderhoud bij de Koninklijke Luchtmacht. Grensvlak tussen operationele autonomie en civiele -, door J. Reijling	(11)	552
Onderwijs. Hebben wij in Nederland een Scharnhorst nodig? Enkele gedachten over het hoger militair - en de positie van de chef defensiestaf, door drs. P. Donker	(1)	5
Ontwikkeling. De - van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (I). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas	(2)	110
Ontwikkeling. De - van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (II). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas	(3)	176
Ontwikkelingslanden. Recycling Counterinsurgency. Het beste antwoord op gewapende conflicten in -, door I.G.B.M. Duyvesteyn	(3)	167
Opdrachtgerichte commandovoering en transformationeel leiderschap, door dr. P.H.J. Olsthoorn en prof.dr. A.L.W. Vogelaar	(12)	614
Operationele autonomie. Vliegtuigonderhoud bij de Koninklijke Luchtmacht. Grensvlak tussen - en civiele ondersteuning, door J. Reijling	(11)	552
Operationale partner. Het dienstvak van de logistiek in de 21-ste eeuw. Dienstverlener of -?, door G.L. de Gooijer	(11)	589
Opleiding. BBD 2000 en de Defensie Controllers -, door drs. L.M.W. de Bie	(5)	270
Ostdeutschland. Rechtsextremistische Tendenzen unter jungen Menschen in -, door dr. D.H. Kollmer	(4)	228
OVSE. De rol van de - in post-conflict Kosovo. Prognose voor etnische integratie en politieke stabiliteit, door D. van den Berg	(2)	89
P		
Panzerhaubitze 2000. De - en het wapensysteemmanagement. Een nieuw wapensysteem voor de Koninklijke Landmacht, door ir. J.P. Hercules	(11)	569
R		
Rechtsextremistische Tendenzen unter jungen Menschen in Ostdeutschland, door dr. D.H. Kollmer	(4)	228
Risico. Tegenwicht. -, door P.H. de Vries	(9)	452
Russische Federatie. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (I). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het GOS en de - 1990-2000, door drs. M. de Haas	(2)	110
Russische Federatie. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (II). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het GOS en de - 1990-2000, door drs. M. de Haas	(3)	176
S		
Samenwerken onder de loep genomen. Ontwikkeling instrument voor het beoordelen van teamfunctioneren, door drs. R. van der Kleij	(7/8)	375
Samenwerking. Civiel-militaire -. Vogels van diverse pluimage of onderhuidse soortgenoten, door R. Been	(9)	425
Scharnhorst. Hebben wij in Nederland een - nodig? Enkele gedachten over het hoger militair onderwijs en de positie van de chef defensiestaf, door drs. P. Donker	(1)	5
Small Wars. The Past as Prologue, an Alternative Vision of Future Conflict, door N. Pratt	(7/8)	381
Solliciteren als gepland gedrag, door drs. R.J.T. Vranken	(12)	625
Sovjet-Unie. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (I). Een verkenning langs militaire doctrines van de -, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas	(2)	110
Sovjet-Unie. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (II). Een verkenning langs militaire doctrines van de -, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas	(3)	176
Specialisatie. Middelen-, door W.J.E. van Rijn	(12)	630
Srebrenica. Een 'veilig' gebied. Epiloog, door J.C.H. Blom	(6)	301
Stabiliteit. - aan de toekomstige grenzen van de EU. Streven naar goede burenen, beter dan verre vrienden?, door T.G.J. Damen	(1)	34
Stabiliteit. De rol van de OVSE in post-conflict Kosovo. Prognose voor etnische integratie en politieke -, door D. van den Berg	(2)	89

Steunverlening. Militaire bijstand en -.Verantwoordelijkheden en aansturing, door E. Muller	(9)	435
Strategie. Sun Tzu's lessen voor de westerse militaire -, door J.F.W. van Angeren	(10)	489
Sun Tzu's lessen voor de westerse militaire strategie, door J.F.W. van Angeren	(10)	489

T

Teamfunctioneren. Samenwerken onder de loep genomen. Ontwikkeling instrument voor het beoordelen van -, door drs. R. van der Kleij	(7/8)	375
Tegenwicht. Eer, door P.H. de Vries	(10)	510
Tegenwicht. Logboek, door P.H. de Vries	(11)	596
Tegenwicht. Risico, door P.H. de Vries	(9)	452
Tegenwicht. Vaktaal, door P.H. de Vries	(7/8)	400
Tegenwicht. Weg met de vredessoldaat, door P.H. de Vries	(12)	642
Terreurnetwerken. Bin Ladens - in Europa, door drs. J.A.E. Vermaat	(4)	218
Terrorism. International -, door dr. P. Chalk	(1)	12
Training. Betere commandovoering door - in kritisch denken, door dr. K. van den Bosch en ing. D.C. van Ingen	(5)	276
Transatlantische militair-industriële ontwikkelingen en de Nederlandse positie, door drs. M.J.M. Goos en drs. G.D. van der Staaij	(11)	581
Transparantie: noodzaak of gevaar voor Defensie?, door ir. S.A. van Merriënboer, prof.dr.ir. A.J.M. Vermunt, drs. M.J.M. Voskuilen	(11)	562
Tweede Wereldoorlog. Zorg voor veteranen. Een case-study over een veteraan uit de -, door dr. M. Meijer en drs. J.M.P. Weerts	(4)	235

U

Uitzending. Verhalen van een -, door B. Hopman en drs. J.K. Scherpen	(3)	148
Uitzending. Individuele Deelnemers Eerdere Missies (IDEM). Zorg voor luchtmachtmilitairen na -, door P.J.M. van der Heijden	(3)	158
UNMEE. NECBAT in de Hoorn van Afrika. De deelname aan - van overweging tot resultaat, door A.G. van Ede	(2)	80

V

Vaktaal. Tegenwicht. -, door P.H. de Vries	(7/8)	400
Veiligheidsbeleid. De ontwikkeling van het Russische - in de jaren negentig (I). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas	(2)	110
Veiligheidsbeleid. De ontwikkeling van het Russische - in de jaren negentig (II). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000, door drs. M. de Haas	(3)	176
Veiligheidsbeleid. Gedeelde belangen, gedeeld beleid? Het Gemeenschappelijke Buitenlands- en - en Euro-Mediterrane veiligheid, door S. Biscop	(5)	261
Veiligheidsdiensten. De nieuwe Wet op de Inlichtingen- en -, door mr. D. Bijl	(12)	642
Veldartillerie. 325 jaar - (I). Ontstaan en ontwikkeling tot 1950, door dr. J. Hoffenaar	(4)	197
Veldartillerie. 325 jaar - (II). In bondgenootschappelijk verband, 1950-1980, door dr. J. Hoffenaar	(4)	204
Veldartillerie. 325 jaar - (III). Vernieuwing, verandering en verkleining, 1980-2002, door dr. J. Hoffenaar	(4)	212
Veranderen is leuk, door J.T.M. van der Krogt (MA)	(12)	645
Vernieuwing. 325 jaar veldartillerie (III). -, verandering en verkleining, 1980-2002, door dr. J. Hoffenaar	(4)	212
Veteranen. Zorg voor -. Een case-study over een veteraan uit de Tweede Wereldoorlog, door dr. M. Meijer en drs. J.M.P. Weerts	(4)	235
Vliegtuigonderhoud bij de Koninklijke Luchtmacht. Grensvlak tussen operationele autonomie en civiele ondersteuning, door J. Reijling	(11)	552
VN-operatie. De - in Kosovo. De ultieme 'test-case' voor de nieuwe generatie VN-vredesoperaties?, door prof.dr. A. Pauwels	(10)	465
Vredessoldaat, Weg met de -, door P.H. de Vries	(12)	642

W

Wapensysteemmanagement. De Panzerhaubitze 2000 en het -. Een nieuw wapensysteem voor de Koninklijke Landmacht, door ir. J.P. Hercules	(11)	569
Westerse militaire strategie. Sun Tzu's lessen voor de -, door J.F.W. van Angeren	(10)	489

AUTEURS

A	
Angeren, J.F.W. van. De verkondiging van het Airpower evangelie. William 'Billy' Mitchell - De heetgebakerde kruisvaarder contra Henry H. 'Hap' Arnold - De pragmatische pleitbezorger	(3) 133
Angeren, J.F.W. van. Sun Tzu's lessen voor de westerse militaire strategie	(10) 489
Annink, drs. A.H.C. De krijgsmacht en nationale taken	(7/8) 349
B	
Been, R. Civiel-militaire samenwerking. Vogels van diverse pluimage of onderhuidse soortgenoten?	(9) 425
Berg, D. van den. De rol van de OVSE in post-conflict Kosovo. Prognose voor etnische integratie en politieke stabiliteit	(2) 89
Bie, drs. L.M.W. de. BDD 2000 en de Defensie Controllers Opleiding	(5) 270
Bijl, mr. D. De nieuwe Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten	(12) 605
Biscop, S. Gedeelde belangen, gedeeld beleid? Het Gemeenschappelijke Buitenlands- en Veiligheidsbeleid en Euro-Mediterrane veiligheid	(5) 261
Blaxland, J. The Australian-led mission to East Timor	(9) 413
Blom, J.C.H. Srebrenica. Een 'veilig' gebied. Epiloog	(6) 301
Bos, P.J.L. en M.P. Dekker. Vaktaal (V) (MA)	(9) 458
Bos, M. De kunst van het samen ondernemen	(11) 578
Bosch, dr. K. van den en ing. D.C. van Ingen. Beter commandovoering door training in kritisch denken	(5) 276
Bosman, A. Vaktaal (I) (MA)	(10) 512
Brongers, D., M. van Maanen, N.P. Le Grand. 'Het gedigitaliseerde gevechtstveld in 2010' (AMA)	(2) 121
C	
Campo, J.M. à. Frankrijk zonder dienstplichtigen	(1) 43
Chalk, dr. P. International Terrorism	(1) 12
D	
Dake, dr. A.C.A. Vuurproef voor het ministerie van Defensie	(10) 495
Damen, T.G.J. Stabiliteit aan de toekomstige grenzen van de EU. Streven naar goede buren, beter dan verre vrienden?	(1) 34
Dekker, M.P. en P.J.L. Bos. Vaktaal (V) (MA)	(9) 458
Dijke, ir. J. van. Vaktaal (III) (MA)	(9) 455
Dominicus, ing. J.A.J.A. en ing. J.F. van Eijk. Levensduurbewaking voor de F-16 vloot van de Koninklijke Luchtmacht	(12) 637
Donker, drs. P. Hebben wij in Nederland een Scharnhorst nodig? Enkele gedachten over het hoger militair onderwijs en de positie van de chef defensiestaf	(1) 5
Ducheine, drs. P.A.L. The sky is the limit? Legitimiteit van interstatelijk geweldgebruik	(7/8) 370
Duyvesteyn, I.B.G.M. Recycling counterinsurgency. Het beste antwoord op gewapende conflicten in ontwikkelingslanden?	(3) 167
E	
Ede, A.G. van. NECBAT in de Hoorn van Afrika. De deelname aan UNMEE, van overweging tot resultaat	(2) 80
Eijk, ing. J.F. van en ing. J.A.J.A. Dominicus. Levensduurbewaking voor de F-16 vloot van de Koninklijke Luchtmacht	(12) 637
F	
Felius, G.J. Het gedigitaliseerde gevechtstveld in 2010 (MA)	(2) 120
G	
Geenen, R.P.J., H. de Kruijk, dr. R. Richardson. Case management bij de KL	(1) 27
Gooijer, G.L. de. Het dienstvak van de logistiek in de 21-ste eeuw. Dienstverlener of operationele partner?	(11) 589
Goos, drs. M.J.M. en drs. G.D. van der Staaij. Transatlantische militair-industriële ontwikkelingen en de Nederlandse positie	(11) 581
Graaf, J. de. Militaire gezondheidszorg (I) (MA)	(5) 290

Griensven, J.F.A.M. van, G.P. van de Haar, A.T. Vermeij, G.S. van der Voet. Information dominance of digitalisatie? (MA)	(1)	59
Griensven, J.F.A.M. van, G.P. van de Haar, A.T. Vermeij, G.S. van der Voet. Het gedigitaliseerde gevechstveld in 2010 (AMA)	(2)	122
H		
Haas, drs. M. de. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (I). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000	(2)	110
Haas, drs. M. de. De ontwikkeling van het Russische veiligheidsbeleid in de jaren negentig (II). Een verkenning langs militaire doctrines van de Sovjet-Unie, het GOS en de Russische Federatie 1990-2000	(3)	176
Haar, G.P. van de, J.F.A.M. van Griensven, A.T. Vermeij, G.S. van der Voet. dominance of digitalisatie? (MA)	(1)	59
Haar, G.P. van de, J.F.A.M. van Griensven, A.T. Vermeij, G.S. van der Voet. Het gedigitaliseerde gevechstveld in 2010 (AMA)	(2)	122
Heijden, P.J.M. van der. Individuele Deelnemers Eerdere Missies (IDEM). Zorg voor luchtmachtmilitairen na uitzending	(3)	158
Hercules, ir. J.P. De Panzerhaubitze 2000 en het wapensysteemmanagement. Een nieuw wapensysteem voor de Koninklijke Landmacht	(11)	569
Hoffenaar, dr. J. 325 jaar Veldartillerie (I). Ontstaan en ontwikkeling tot 1950	(4)	197
Hoffenaar, dr. J. 325 jaar Veldartillerie (II). In bondgenootschappelijk verband, 1950-1980	(4)	204
Hoffenaar, dr. J. 325 jaar Veldartillerie (III). Vernieuwing, verandering en verkleining, 1980-2002	(4)	212
Hopman, B. en drs. J.K. Scherpen. Verhalen van een uitzending	(3)	148
Huijben, J.A.C.M. De commissie-Franssen in een breder perspectief. Agenda-management in de Nederlandse krijgsmacht	(7/8)	361
I		
Ijntema, P.D.R.M. Logistieke ondersteuning van expeditionair optreden	(11)	536
Ingen, ing. D.C. van en dr. K. van den Bosch. Betere commandovoering door training in kritisch denken	(5)	276
J		
Jong, drs. P. de. Vaktaal (I) (MA)	(9)	454
K		
Kablau, R.W.H. Het fysieke distributieconcept van de Koninklijke Landmacht	(11)	540
Kleij, drs. R. van der. Samenwerken onder de loep genomen. Ontwikkeling instrument voor het beoordelen van teamfunctioneren	(7/8)	375
Kollmer, dr. D.H. Rechtsextremistische Tendenzen unter jungen Menschen in Ostdeutschland	(4)	228
Krogt, J.T.M. van der. Vaktaal (II) (MA)	(10)	512
Krogt, J.T.M. van der. Veranderen is leuk (MA)	(12)	645
Kruijk, H. de, R.P.J. Geenen, dr. R. Richardson. Case management bij de KL	(1)	27
L		
Le Grand, N.P., D. Brongers, M. van Maanen. 'Het gedigitaliseerde gevechstveld in 2010' (AMA)	(2)	121
M		
Maanen, M. van, D. Brongers, N.P. Le Grand. 'Het gedigitaliseerde gevechstveld in 2010' (AMA)	(2)	121
Mantz, dr.ir. E.A., drs. P.C.J. Neuteboom, drs. H.C. Pruis, A.M.J. Verkerk. Managementinformatiemodel Koninklijke Marechaussee. Essentieel hulpmiddel voor een optimale besturing	(5)	253
Meeteren, F.J.A. van. De toekomst van de militaire gezondheidszorg. Wereldwijde zorg in een multipolaire omgeving	(2)	73
Meijer, dr. M. en drs. J.M.P. Weerts. Zorg voor veteranen. Een case-study over een veteraan uit de Tweede Wereldoorlog	(4)	235
Meijer, ing. P. Militaire gezondheidszorg (II) (MA)	(5)	291
Merriënboer, ir. S.A. van, prof.dr.ir. A.J.M. Vermunt, drs. M.J.M. Voskuilen. Transparantie: noodzaak of gevaar voor Defensie?	(11)	562
Muller, E. Militaire bijstand en steunverlening. Verantwoordelijkheden en aansturing	(9)	435

N	
Naumann, K. Why naval forces?	(1) 18
Neuteboom, drs. P.C.J., dr.ir. E.A. Mantz, drs. H.C. Pruis, A.M.J. Verkerk. Managementinformatiemodel Koninklijke Marechaussee. Essentieel hulpmiddel voor een optimale besturing	(5) 253
O	
Olsthoorn, dr. P.H.J. en prof.dr. A.L.W. Vogelaar. Opdrachtgerichte commandovoering en transformationeel leiderschap	(12) 614
P	
Pauwels, prof.dr. A. De VN-operatie in Kosovo. De ultieme 'test-case' voor de nieuwe generatie VN-vredesoperaties?	(10) 465
Pratt, N. Small Wars. The Past as Prologue, an Alternative Vision of Future Conflict	(7/8) 381
Pruis, drs. H.C., dr.ir. E.A. Mantz, drs. P.C.J. Neuteboom, A.M.J. Verkerk. Managementinformatiemodel Koninklijke Marechaussee. Essentieel hulpmiddel voor een optimale besturing	(5) 253
R	
Reijling, J. Vliegtuigonderhoud bij de Koninklijke Luchtmacht. Grensvlak tussen operationele autonomie en civiele ondersteuning	(11) 552
Richardson, dr. R., R.P.J. Geenen, H. de Kruijk. Case management bij de KL	(1) 27
Rijn, W.J.E. van. Middelen-specialisatie	(12) 630
Ruiter, J.A.C. de. Beleidskader Logistiek 2006. Defensiebreed beleidskader voor de logistieke ondersteuning van militaire operaties	(11) 525
Ruijter, P. de en P.B. Soldaat. De digitale commandopost. Ervaringen bij de 'Immediate Reaction Task Force (Land)'	(9) 445
S	
Scherpen, drs. J.K. en B. Hopman. Verhalen van een uitzending	(3) 148
Schoenmakers, drs. J.P.M. Vaktaal (II) (MA)	(9) 455
Smeenk, drs. B.J.E., drs. F.J.G. Toevank, drs. M.J.M. Voskuilen. Denken in effecten maakt KL-beleid bestendiger	(2) 102
Soldaat, P.B. en P. de Ruijter. De digitale commandopost. Ervaringen bij de 'Immediate Reaction Task Force (Land)'	(9) 445
Staaij, drs. G.D. van der en drs. M.J.M. Goos. Transatlantische militair-industriële ontwikkelingen en de Nederlandse positie	(11) 581
Szafranski, R. Fighting Stupid, Defending Smart	(7/8) 354
T	
Thompson, P.A. A Global Support Network for Global Military Aerospace Customers	(11) 559
Tintelen, drs. G.J.A. van. Het begeleiden van medewerkers. Een essentiële taak van de leidinggevende	(1) 48
Toevank, drs. F.J.G., drs. B.J.E. Smeenk, drs. M.J.M. Voskuilen. Denken in effecten maakt KL-beleid bestendiger	(2) 102
V	
Verkerk, A.M.J., dr.ir. E.A. Mantz, drs. P.C.J. Neuteboom, drs. H.C. Pruis. Managementinformatiemodel Koninklijke Marechaussee. Essentieel hulpmiddel voor een optimale besturing	(5) 253
Vermaat, drs. J.A.E. Bin Ladens terreurnetwerken in Europa	(4) 218
Vermeij, A.T., J.F.A.M. van Griensven, G.P. van de Haar, G.S. van der Voet. Information dominance of digitalisatie? (MA)	(1) 59
Vermeij, A.T., J.F.A.M. van Griensven, G.P. van de Haar, G.S. van der Voet. Het gedigitaliseerde gevechtstveld in 2010 (AMA)	(2) 122
Vermunt, prof.dr.ir. A.J.M., ir. S.A. van Merriënboer, drs. M.J.M. Voskuilen. Transparantie: noodzaak of gevaar voor Defensie?	(11) 562
Voet, G.S. van der, J.F.A.M. van Griensven, G.P. van de Haar, A.T. Vermeij. Information dominance of digitalisatie? (MA)	(1) 59
Voet, G.S. van der, J.F.A.M. van Griensven, G.P. van de Haar, A.T. Vermeij. Het gedigitaliseerde gevechtstveld in 2010 (AMA)	(2) 122
Vogelaar, prof.dr. A.L.W. en dr. P.H.J. Olsthoorn. Opdrachtgerichte commandovoering en transformationeel leiderschap	(12) 614

Vos, L.A. de. Vaktaal (IV) (MA)	(9)	456
Voskuilen, drs. M.J.M., drs. B.J.E. Smeenk, drs. F.J.G. Toevank. Denken in effecten maakt KL-beleid bestendiger	(2)	102
Voskuilen, drs. M.J.M., ir. S.A. van Merriënboer, prof.dr.ir. A.J.M. Vermunt. Transparantie: noodzaak of gevaar voor Defensie?	(11)	562
Vranken, drs. R.J.T. Solliciteren als gepland gedrag	(12)	625
Vries, P.H. de. Tegenwicht. Eer	(10)	510
Vries, P.H. de. Tegenwicht. Logboek	(11)	596
Vries, P.H. de. Tegenwicht. Risico	(9)	452
Vries, P.H. de. Tegenwicht. Vaktaal	(7/8)	400
Vries, P.H. de. Tegenwicht. Weg met de vredessoldaat	(12)	642

W

Weerts, drs. J.M.P. en dr. M. Meijer. Zorg voor veteranen. Een case-study over een veteraan uit de Tweede Wereldoorlog	(4)	235
Weger, drs. M. de. De marechaussee gewogen	(10)	478

RECENSIES

- A**
Algérie. Services Spéciaux. - 1955-1957, door général Aussaresses (P.H. Kamphuis) (2) 123
- B**
Byzantine. Warfare, state and society in the - world 565-1204, door J. Haldon (H. Roozenbeek) (4) 244
- I**
Uit Indonesië. De erfenis van de soevereiniteitsoverdracht, door M. Elands (red.) (J. Terpstra) (12) 644
- K**
Kazematten in het Interbellum, door H.R. Visser en J.S. Wieringen (W. Klinkert) (7/8) 402
Kosovo. De dochter van de slager en andere verhalen uit Péc, een stad in -, door P. de Koning (P.J.E.J. van den Aker) (2) 126
- M**
Militair straf- en strafprocesrecht, door G.L. Coolen (A.J. de Haan) (10) 517
- N**
Neutraal Nederland. Plotseling een vreselijke knal. Bommen en mijnen treffen - (1914-1918), door H. van Lith (W.J. Hagemeijer) (5) 293
- P**
Patrouille. De laatste -, door A.P. de Graaff (J. Terpstra) (2) 125
Patrouille. Op - in blessuretijd, door A.P. de Graaff (M. Elands) (5) 294
Peacekeeping. Reinventing - in Africa. Conceptual and legal issues in ECOMOG operations, door F. Olonisakin (C.P.M. Klep) (10) 517
- R**
Revolutie in Soerabaja, 17 augustus-1 december 1945, door W. Meelhuisen (J.A. de Moor) (1) 64
- S**
Schüssler. Naar Eer en Geweten. Kroniek van een bewogen militair leven (J. Terpstra) (7/8) 403
Srebrenica een 'veilig' gebied. Reconstructie, achtergronden, gevolgen en analyses van de val van een Safe Area, door Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (J.W. Honig) (10) 514
Strategische jaren. Sporen trekken door -, door W. van Eekelen (J. Hoffenaar) (4) 246
- V**
Van Heutz. Vijftig jaar regiment - 1950-2000, door W. Bevaart, M. Elands, C.P.M. Klep, D.W. Staat (J. Terpstra) (3) 188
Verzweggen verhalen, door B.J. Blijker (J. Terpstra) (3) 189
- W**
War and Survival. From Melos to My Lai: -, door Lawrence A. Trittle (J.A. de Moor) (1) 65
War. The Future of -, door H. Tromp en G. Prins (P.J.E.J. van den Aker) (2) 123
West-Zeeuws-Vlaanderen 1939-1946. Deel 2: Vlucht en bevrijding, door A.B.J. Goossens (J. Terpstra) (2) 124